NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Strategické projekty si vyžadujú dôsledné riadenie a transparentné rozhodovanie

Najvyšší kontrolný úrad (NKÚ) SR ukončil kontrolu na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja (MDVRR) SR, ktorej cieľom bolo posúdiť nastavenie riadiacich mechanizmov a procesov pri schvaľovaní veľkých infraštruktúrnych projektov zo strany rezortu dopravy.

Závery kontroly ukázali, že výstavba obchvatu D4 Jarovce – Rača a rýchlostnej cesty R7 Bratislava Prievoz – Holice v dĺžke 59 kilometrov za cenu 1,9 mld. eur pomôže k odľahčeniu dopravy na komunikáciách v širšom okolí slovenskej metropoly, odkloní tranzitnú dopravu z exponovaných úsekov diaľnice D1. Sprevádzkovanie obchvatu D4/R7 zároveň prispeje ku skráteniu cestovného času do Bratislavy z rôznych smerov, a to napríklad na trasách z Trnavy, Galanty (o 15 %), ako aj zo smeru obcí Šamorín, Dunajská Lužná (o 61 %). Najvyšší kontrolný úrad SR však upozorňuje, že komplexné riešenie dopravných problémov v dotknutom území, v okolí hlavného mesta, si vyžaduje ďalšie investície. Úrad pri kontrole spolupracoval aj s Inštitútom finančnej politiky, pričom obe inštitúcie sa zhodli na tom, že realizácia obchvatu formou PPP projektu je ekonomicky mierne výhodná a to aj preto, že je ho možné, vzhľadom na jeho súkromnú povahu, klasifikovať mimo sektor verejných financií.

Kontrolóri v priebehu kontroly posudzovali nastavenie riadiacich mechanizmov a postupov MDVRR SR pri príprave, rozhodovaní o veľkých infraštruktúrnych projektoch. Účelom kontroly bolo tiež preveriť postup rezortu pri príprave PPP projektu, skontrolovať proces verejného obstarávania na výber poradcu pre projekt D4/R7 a posúdiť súlad Štúdie uskutočniteľnosti s platnou metodikou. NKÚ SR zistil, že ministerstvo nemalo vypracovaný vlastný dokument, ako postupovať pri príprave, realizácii PPP projektu, pričom rezortný riadiaci výbor projektu D4/R7 konal len podľa metodických pokynov ministerstva financií. V Štúdii uskutočniteľnosti boli vyhodnotené len dva varianty, pričom tento počet je možné považovať za prípustný. Kontrolóri však vo svojich záveroch vedeniu ministerstva do budúcna odporúčajú pracovať nielen s nulovým a realizačným variantom, ale taktiež s ďalšou alternatívou riešenia, tak ako to okrem iného popísal Inštitút finančnej politiky rezortu financií vo februári 2016.

Kontrolou verejného obstarávania na Poskytovanie komplexného poradenstva bolo zistené, že rezort spojil realizáciu verejného obstarávania dvoch zákaziek rôznej zložitosti len do jedného obstarávania (obchvat D4/R7 a rýchlostnú cestu R1 Nitra – Tekovské Nemce – Banská Bystrica). Tento postup mohol podľa najvyššej kontrolnej inštitúcie obmedziť hospodársku súťaž a zároveň mohol mať za následok to, že sa do súťaže prihlásil len jeden záujemca. Podľa kontrolórov pravidlá definované zákonom o verejnom obstarávaní nemali byť dodržané aj tým, že v súťažných podmienkach bola definovaná požiadavka na znalosť výlučne slovenského jazyka bez možnosti zaistenia tejto požiadavky tlmočníkom, prekladateľom. Tým sa zúžila možnosť prihlásenia do súťaže expertom, resp. firmám, ktoré disponujú potrebnou kvalifikáciou, ale neovládajú slovenský jazyk. NKÚ SR upozornil aj na fakt, že Zmluva o poskytnutí poradenských služieb neobsahovala časové plnenie na realizáciu analytickej činnosti, čím ministerstvo nemalo možnosť reálne kontrolovať časový priebeh plnenia zmluvných záväzkov.

Daniela Bolech Dobáková, hovorkyňa
Najvyšší kontrolný úrad SR, Priemyselná 2, 842 73 Bratislava
tel: +421 2 501 14 451, mobil:+421 918 765 103, e-mail: daniela.bolech@nku.gov.sk,
www.nku.gov.sk, twitter.com/NKUSR

Úrad kritizuje aj fakt, že ministerstvo spojilo vyhotovenie Štúdie uskutočniteľnosti s poradenskými službami týkajúcimi sa zadávania a realizácie koncesie na stavebné práce, čo mohlo mať dopad na nezabezpečenie objektívnosti a netendenčnosti úspešného uchádzača pri vypracovávaní Štúdie uskutočniteľnosti.

Kontrolné zistenia zároveň upozornili vedenie rezortu dopravy na potrebu riešenia otázky poradcu pri zadávaní a realizácii koncesie, pretože zmluva bola uzatvorená v septembri 2014 na dobu 48 mesiacov v hodnote 6,1 mil. eur. V čase výkonu kontroly kontrolným úradom bolo čerpanie finančných prostriedkov už na úrovni 5,78 mil. eur, a teda na zostávajúce obdobie je nedostatočné. Dôležitou otázkou je tiež ukončenie zmluvy pre poradcu o takmer dva roky skôr, ako by mal byť daný projekt D4/R7 odovzdaný do užívania.

Na odstránenie zistených nedostatkov kontrolóri navrhli rezortu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja deväť odporúčaní, ktoré sú primárne smerované do prípravy, riadenia strategických infraštruktúrnych projektov. Ide hlavne o vedenie podrobnej dokumentácie zo zasadnutí riadiaceho výboru, ktorá bude obsahovať úlohy, ich časové plnenie i hlasovanie členov výboru. Ministerstvo musí spracovať záväzný interný dokument, ktorý bude upravovať postupy pre prípravu i realizáciu PPP projektov. Podľa NKÚ SR musí vláda SR zadefinovať regulačný mechanizmus, koľko PPP projektov je udržateľných z pohľadu verejných financií tak, aby neboli ohrozené vlastné investičné aktivity štátu.

Daniela Bolech Dobáková, hovorkyňa
Najvyšší kontrolný úrad SR, Priemyselná 2, 842 73 Bratislava
tel: +421 2 501 14 451, mobil:+421 918 765 103, e-mail: daniela.bolech@nku.gov.sk,
www.nku.gov.sk, twitter.com/NKUSR